

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Ó-vár, Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ára évnegyedre 3 ft
o. 6. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

(D) Szemle. Az Allg. Zeit. idei január 8-ki mellék-szá-mában egy bécsi levelező ismét vitatás alá veszi a magyar kérdést, hangja azonban ildomosabb, bárha okoskodásában nem hiányzanak a sofismák. Előre bocsátja az író, miszerint nem lehet tagadni, hogy a kormány a magyar mozgalommal szemben elismerésre méltó mérsékletet tanusít, mi annál feltűnőbb — a mint az író állítja — mert a magyar ellen-zéknel hasonló mérséklet nem uralkodik.

Ezen állítás alapján megtámadja gróf Zay-nak a Wan-dererben közreadott, s lapunkban is egyik érdemes munka-társunk által ismertett cikkét, s kiemelve legelőbb is azon tételt, hogy „a magyar inkább szereti országát s nemzetisé-gét mint az emberiséget, inkább mint a szabadságot, inkább mint önmagát, inkább mint istent, mint lelki tövösségét;” igazolni kívánja ezáltal, hogy a magyaroknak nem csak po-lemiajukon, de magán a magyarismus programján is „in-gertült hangulat” uralkodik. Ez egy oly tér, írja a levelező, hová mi a mi ellenfeleinket nem követjük, és kiválgat viz-szaütasítjuk azon vádat, mintha mi ellenséges érzelmeket ápolnánk a magyarok ellen. Ezen feltétel melyen fáj ne-künk, mert érezzük, hogy az méltánytalan. Ellenkezőleg! a német, legalább az osztrák-német szereti a magyart, szereti inkább mint más nemzetiséget, inkább mint a szlávokat és olaszokat, szereti magaslakú s nyílt jellemeért, s tetterős energiájáért. És ezen szeretet haszonlesés nélküli, mert tud-já, hogy Magyarhonban nincs hasonló rokonszenz a németek irányában. Igen jól belátható, hogy a kölcsönösség hiányzá-sának oka leginkább a német jellem sajátosságán és gyöngé-segein (Schwachen) alapszik. A német nem érti, vagy mostan-ig nem értette saját nemzetiségét kívülről be érvényre juttatni. Az idegen népfajok irányában túlzeltelmesség, a nemzeti szétvonás, s a németiség szenvedőlegessége az ön-tudatos büszke magyaroknak nem inponálhatótt. De jól meg kell jegyezni, hogy a német, névszerint az osztrák-né-met, szereti a magyart fajt, de éppen teljességgel nem azon politikai és nemzeti programot, melyet a magyarság képvisel. Ne csalja meg senki magát: ezen pro-grammnak a német-osztrákoknál proselytákat szerezni hasz-talan törekvés.

Nem tehetjük, hogy ezt a politikai szerelmi nyilatko-zatot viszonzatlan hagyjuk. Mi hiszszük, hogy a németek in-kább szeretnek minket mint az olaszokat és szlávokat; mert hisz tudva van, hogy az olaszok melyen gyűlölik az osztrák-németet, a szlávok óriás hatalmának növekedése pedig ve-szélylyel fenyegeti az egész németiséget, az osztrák-németet csak a magyar történeti barátsága teheti biztossá a két nem-zetiség egy svenraíne alatt; de igen sajnáljuk, hogy a bé-ci levelező ezen szeretet kölcsönösségét tagadja; mi szeret-jük a német nemzetiséget, soha sem akartunk annak impo-nálni saját világában, soha sem kívántuk sem saját nemze-tiségünket, sem saját intézvényünket reájok nézve érvénye-

síteni, nem csak künn, de benn a hazában sem. Elődeink a magyar királyság s nemzeti fejlődnek korában is szabad fejletést engedtek a behozott német gyarmatoknak, iskoláik, egyházaik, polgári intézvényeik sértetlenül fejlődtek saját kis területükön, általok s belátásuk szerint idomítva az idők után; nemzeti politikánk már földirati helyzetünkkel fogva szükségesnek és kedvezőnek mutatta fel sorsunkra nézve nemcsak az osztrák-németek, de egész Németország barát-ságát. A törökök ellen Németország volt küzdő nemzetünk biztos háttere, a panszlavismus közénkbe való benyomulása ellen a német nemzetben láttunk és hittünk ekkorig termé-szetes szövetségest és barátot; a bennlakó németek, szászok iparát pénzünkkel segítettük és segítjük, mi levén készítmé-nyek első vásárlói; méltányoljuk azon tudományos munkál-kodást, melyet e nagy nemzet ide szakadt telepei hazánk ismertetése körül kitüntettek. Országgyűléseink hosszú lai-stromán végig tekintve, látjuk, hogy mindig legtöbb idegent éppen a németek sorából bonfistottunk. Nem lehet mon-dani, hogy rossz indulattal voltunk valaha irántok. Ha valaki tépni kezdte talán közöttünk a barátságos szeretet láncát, azok nem mi valánk. Szeretjük a németeket azért is, mert nemzetiségük reánk nézve a dolgok erőszakotlan helyzeté-ben nem veszélyes; a magyar egészen más nyelvrendszer-hez tartozván, soha a németbe át nem ovd; a magyar ifjú eleven nemzet levén, a közje bejövő németet is magá-val együtt felijítja, s érdekeinek buzgó barátjává teszi. Ko-lozsvár német város volt valaha, talpig magyar lett a ma-gyarok által, sok bennlakó német név alatt magyar szív dobog. A szépséges német németül mondja ki, hogy ő ma-gyar. Idegenítő hatások nélkül, a természet és földirai hely-zet rendes viszonyai között nem gyűlölték egymást a né-metek és magyarok. És visszamondhatjuk a bécsi levelező minden tételét: „Mi szeretjük a német fajt, de éppen nem a germanizálás eszméjét. Ne csalja meg senki magát, ezen programmnak a magyarok közt proselytákat szerezni hasz-talan törekvés.”

Ezen fennebb említett és általunk udvariason viszon-zott barátságos expectatciók után kísérjük az írónak még egy pár állítását. Két magyar nyilatkozatot állít szembe az író, egyik a Köln. Zeitungban „egy született magyar” alá-írással ellátott nyilatkozat, a másik gróf Zaynak már lapun-kban ismertett cikke; s ebből vonja ki író saját corolla-riumát, mely ismét korszak akart lenni s csupor lett.

„A született magyar” így szól — írja: a bécsi leve-lező — „senki sem gondol Magyarországra a marcius el-őtti alkotmány változatlan helyreállítására. A mit abból visszakövetelnek, az a parlamentális és autonóm élet, me-lyet magának a nemzet biztosított, odaérte mindazon refor-mokat, melyek 1848 és 49-ben valósítottak.

A Köln. Zeit. magyar levelezőjének ezen tételére szó-ról szóra ezt írja a bécsi levelező: „Mi nem habozunk elis-merni azt, hogyha ezen állítás tétlég alapos volna, egy

nagy része a magyar mozgalom ellen emelt pa-nasznak jogosultságát elvesztené; ámde ez nem alapos. Halljuk csak mit ír gróf Zay a kérdés sarkpontjá-ra nézve: „a magyarok előtt — így szól ő — még egy ka-tonai uralom is, ha az magyarosan s hazájának dicsőségére és nagyságára válogat kezeltetnék, kedvesebb mint egy sze-lid német-bureaucratikus alkotmányosság.”

Ezt idézve a bécsi levelező azt állítja, hogy e szerint Magyarország egy alkotmányos Ausztriáról mit sem akar tudni; s hogy nem akarnak egyébről hallani, mint a régi magyar nemesi alkotmány visszaállításáról, a mint az 1848-ig létezett, tisztán és egyszerűen minden hozzáadás és levonás nélkül, csakis ezen áron lehetvén kielégíteni a nemzetet.

E szerint a bécsi levelező azt állítja, hogyha a ma-gyar az 1848—49-ben a saját alkotmányán valósított refor-mokat pártolná, úgy egy része a magyar mozgalom ellen emelt panaszuk jogosultságát elvesztené, de ugyancsak az író gróf Zay cikkéből azt magyarázza ki, hogy a magyar-nak csak a régi alkotmány kell, minden korszerű haladás nélkül.

Mi azt hisszük, hogy gróf Zay cikke nincs helyesen felfogva; mi nem hiszünk oly magyart a ki ignorálná a jobbágyfelszabadulást, a törvény előtti egyenlőséget, a nép-nek az alkotmány sáncaiba belépését, a közadózás és köz-terhek viselésének általános kötelezettségét; egy szóval mind azt a mit 1848-ban a nemzet többsége kimondott és elis-mert. Azt sem hisszük, hogy magyar legyen, ki a nemzeti-ség supremáciáját a bennlakó nemzeti kifejlődésének hátrá-nyára ohajtáná, ha arról volna szó. Ha ezen kérdést a nem-zet kebelében a főhatalomnak érdekében állana valaha szá-vazatra bocsátani, bizonyosan fényesen lenne meghusitva az Allg. Zeit. levelezőjének ellenkező felőgása. Még csak annyit jegyzünk meg, hogy cikkirő minden irányunkban előre bocsátott szeretete mellett még azzal is gyanú-ítja a ma-gyart, hogy itt az izgató párt a nemzeti intézeteket igaztási eszközökül használja fel, a mit állítás szerint az erdélyi Múzeum körüli legújabb események igazolnak. Ez mégis kit-lönös, ha egy ily szerény nemzeti innepély is, miú Múzeu-munk megnyitása volt, oly igen szemet szurhatott. Mennyi-vel zajosabb és nyitabb volt régi közeletünk, mégis az or-szág és trón biztonsága soha sem volt fenyegetve, s mindíg ellenkező helyzetből nőtt ki egy-egy forradalom.

Mi nem szándékozunk a cikk emléte felett vitába bonyolodni, az hatáskörünkön kívül is esik; rövid észrevéte-leink csak a tárgyalt nézetek ismertetésére és logikai me-netelére szorítkoznak. De miután egy a birodalmi mint a külföldi lapok a magyar kérdést feltették és vitatják, ez egy oly jelenségé vált, a mely körüli nézetekben magunkat s illetőleg olvasóinkat időnként tájékoznunk szükséges; mert ez is a folyvást működő eszmék esendes történelmének egyik feltűnő tárgyát képezi, melynek ismerése és figyelemmel ki-sérése nélkül az olvasó egyoldalúságba esnék.

BORONKAI MARGIT.

Történeti regény.

(Folytatás.)

— Én szeretem őt, — szolt Margit — föl nem foghatom Enyeden minő örjongsé lepett volt meg, bizonynal meg voltam bítvölve, rendkívüli hatalom játszott velem, gyűlölöm magamat, ha azon időkre emlékezem.

Jármy boldog volt. Az úgy, melyért fegy-vert ragadott, diadalt nyere. Szerelmének fel-riasztott kétélyei Margit hó ragaszkodása ál-tal meghusitattának, a nélkül, hogy tudta volna mennyi való volt kétélyében. Előtte a világ rózsaszínben ragyogott. De volt egy titkos hur mégis szívén, melynek fájó hang-jai elől, bár mennyire akart, el nem zárko-hatott. Ez egy lelkeben érzett mély vonza-lom, melyet önmagától is palástolni akart, egy léleksugallat, de mely elől halló érzékeit elzárta a Margit iránt elfogadott szerelm kö-telessége.

Kettőt szeretni különösnek látszó szivhely-zet, s ki tagadhatná meg mégis, hogy e hely-zet létezik? Ha a természet minden szívének egy társat jelölt, akkor csak a gondviselés vétkezett, ha e szivtársat igen későre hozta életünkbe. A fiatal sziv oly hamar kapkod a szerelem boldogsága után, s feltalálni véli azt egyben, kinél vonzódása viszonzva lát-szik; hajlamuk talán a kölcsönös vágyak ösz-szetalálkozása, de azon kiolthatatlan lelki ro-konszenz nélkül, mely ösztönénél fogva bizo-nyosan boldog családi életet eszközöl. De oly érzéki öszszezonszódásban, melynél a lélek csatlakozása hiányzik, vagy viszont — egyik vagy másik hiányt nagy részben pótolja a tetti ígért szentsége és a becsületérzés. Ezek szilárdan ápolják a szivben az erkölcsi kö-telességérzetet egy oly szent eszme irányá-ban, a minő társadalmilag és emberiségileg a család.

Jármy vonzódása Margit iránt zavartalan

volt, és méltán tetszett előtte szerelmnek; a lány parancsoló szépsége s lekötözölő nyá-jassága meghódított minden szabad férfi ke-belt; de a mint a sziv összehasonlítást tett közte s Anna közt, észrevette, hogy a pom-pás lilium s a szende ibolya áll egymás mel-le, de észre azt is, hogy azon bájoló illat-ár, mely a léget eltölti, s a szivben, lélekben beszálva egy egész ábrándvilágot kelt fel, e kiterjeszkedő s látatlanul élvezhető kellem s bájoló tulajdon a szende ibolyáé. Az első egy divatos fényes alak, azon szárad pompázó külterköseivel, mely a XIV-dik Lajos udva-rát teremté; hódító, nemes, de parancsoló, és melyben a húság és hatalomérzetet arany-szálai vagynak kőzfobónódva, s képezik egy ré-szét a bájoló lény fényugrázatának; a má-sik homéri alak, kinek szívet az emberiség-gel érintkező istenek mozgatták, minden pil-lantásán egy angyal szárnya csattog, minden gondolatján egy éhlet virága nyílik.

Olyan volt Margit, ilyen volt Anna, és Jármy e kettő között. Régóta udvarol ő Mar-gitnak, csökdösta ama puha kezeket, a lilium kebel mint meleg nyári felhő a bércek or-mait, olykor forrón érinté a fiatal férfi do-bogó kebelét; a szerelem bizalmas és kedves pásztorkorái közt ismerkedett a két sziv egy-mással; tufelől Annával Jármy csak egy forróbb kézszerítést se kockáztatott soha; csak egy forró szempillantása sem kelté fel ellene a nemes hölgy oly gyanúját, mintha Jármy Margit irányában lehetne hitelen; nem beszélte Annával a szeretet azon köl-csönös érzéséről sem, mely még csak a ba-rátság színét viselte magán; és mégis tudta, látta, érezte Jármy, hogy Anna szerelme reá nézve biztosabb, megnyugtatóbb és boldogi-tóbb leendene.

De melyen titkoló, sőt önmagában kár-hoztatá ez önkénytelen meggyőződést. Meg-esalni Margitot, s jellemtelentl csapodárrá válni, oly eszme volt ez, melynek ellenében kinok halálával is védelmezte volna szívet, a szintoly férfias mint becsületéző fiatal.

A sziv egy titkos ösztöne azt sugta neki, hogy őt csak Anna boldogíthatná valódi-lag, de a sziv becsületérzete e sugallatot elutálá.

Margit egy tündöklő test volt. Anna tün-döklő test, tündöklő lélek egyszersmind.

De Jármy nem figyelt e sugallatra, nem akarta elemezni a bensőség előnyeit; csirá-jában őrte vissza az első mélyebb lélekzet-t, nehogy sovár sohajtassá nője ki az ma-gát. És hű maradtott választottjához.

Mialatt Ráduly vajda hűségesséft teszen, a leggalázatosabb hűségesséft Rácz György és Deli Markó vezérlete alatt jelentékeny ha-dát Erdélyre küldi.

Ezek Székely Mózsának Makó György vezérlete alatti jelentékeny hadat a határszé-leken szétverik, s a székelységet a német császár nevében fegyverre kiáltják.

Azonnal Háromszékről Bedő vezérlete alatt tekintélyes erő csatlakozott a havasalföldi tá-borhoz, mit Székely Mózsas hírül vévén, gyo-rsan nyomultak a Barezaság felé.

Táborában voltak az ország legjelentéke-nyebb nemesei, virágai a kispusztott tarto-mánynak. Ott voltak mind, kikben Erdély jövője reményét helyeztette. Csak azok ma-radtak hátra, kik Borbély György vezérlete alatt Fehérvár környékén állomásozának.

De Székely Mózsas egész ereje még sem volt összevonva. A székelység hozzá szító része még nem költöthetett fel. A Rudoltól áttáltott lengyel sereg csak most indult meg az ország északi határszéleiről. Székely tá-bora, mondhatni vezérekből állott, a nemzet csataedzett főbbjeiből, de közfégyveresei igen kevesen valának.

Észrevette Székely Mózsas, hogy tizszeres erővel kell megmérkőznie, ha Ráduly csatát kísért, mielőtt ő Borbélylyal s a lengyelekkel öszszeköthetné magát.

A lehető legjobb hadiállást foglalá el, tá-bori szekerekkel s levagdalt fákkal úgy el-torlaszolta táborát, hogy az csak előre az el-lenségre rohanhatott, a nélkül, hogy háta mö-gött menedéke lehetne.

— E hely lesz diadalmunk örök emléke, vagy hazánkunk vértünkkel s hulláinkkal be-tömött sirhalma. Itt győzünk, vagy itt halunk.

Ez volt a vezér határozott jelszava, mi-dőn látta, hogy erejét nem egyesítheti, s az erős ellen megkezdte a csatát.

Erdély története nem jegyzett fel ennél irtózatossabb harezot. Az egész magyar ne-messég itt vészett el. Csak az elvészett leg-főbbek névsora lapokat foglal el krónikánkban.

Ekkora vesztesége hazánkunk még a szá-szokat is megrendítette, kik pedig nemzeti-ségi rokonszenzűnél fogva vágyva csingének a német uralom jövőjén. A csatát követő na-pon Brassó népessége elszomorodott lélekkel ment ki a csataterre, egy óriás sirgördűt ásott, összeszedte a leglyilkoltak hullait, kik közül annyian tündöklének a csataterreken, zöld asztaloknál és társasörökben, kik kö-zül annyian voltak urai fényes kastélyoknak, virágozott falvaknak, most annyit sem nyer-hettek meg, hogy egy koporsó fogadja be elvészett tetemeiket, s nevüket egy sírkő őrizze.

Egy közös nagy sirhalom fűde el mind-nyájokat, s egy kö virasztott fölöttük, melyre Brassó részvevő népe következő érzékeny s a haza gyászát kifejező disthiont metszeté:

Quos genuit cives hic Transilvania claudita.
Heu parvo tumulo quanta ruina jacet.

(Honfiai, kiket Erdély nemzett, ide temette. Oh e kis halom alatt egy haza romja hever!)

Az egész magyar seregből csak a hős lelkű fiatal Bethlen Gábornak sikerült egy kis csapattal magát kivágni az ellenséges seregek közül.

Elesett ekkor Erdély legnagyobb hőse, s legnemesebb partriótája Székely Mózsas is. Egy Katona István nevű székelyi lötte le nemzete csillagát. Senki sem proféta ha-lezójában. Egy jellem, kinél nagyobb a szé-kelyek nem mutathatnak fel az elválás után, kit az ország testvér magyarjai tárt karokkal

A magyar viseletről. Alig telt el fél század, mióta letévé a magyar nemzeti öltözetet; azon korból még most is számosan mutatnak szoknyákat vállakat. Ugyan ki tudna a mostani kelmékből csak olyat is mutatni, mi ezelőtt egy tizeddel készült. A jelenben nincs megszokása a kiállításnak, a divat folytonos változatai mindig elfoglalva tartják az érdekelteket, mit nem is lehet egészen csodálni, mert kevés van kit nem sért, ha magát hátra maradva látja. A legnevetségesebb az az egész divatban, hogy a mit egyik helyt első divatnak kezdenek, már a más helyütt rég elhagyták, mert ha még csak Páris volna egyedül honnan a divat jön, akkor lehetne remélni egy kis szűnődést is, de most minden nagyobb város divatát szab, egy-egy délnő szeszélye után. Ebből csak azt akarom kihozni, mennyire veszélyes a divat, különösen ez a divat, melyből nem marad egyéb csak a költséglet. Ha ősanánk csináltattak tiz szoknyát egész életükben, annak egy részét unokáik viselék el, azokra nem mondanék, hogy rozslu állanak mint nem divat szerűek; ez a magyar viseletben a fő nyermény, mert formáját nem lehet úgy elfacsarni, hogy egyik is idomtalan legyen. A többi közt ha a külföld előtt kedvesseget nyer nemzeti viseletünk, a hogy eddig jöttünk onnan ide a divatok, miért ne lehetnének innen is? Ideje volna, hogy már hozzánk is jöjjen a pénz be, ne csak vigyék ki. Ugy emlékszem, midőn Éjszaka-Amerika függetlensége kivívása után követi Londonba mentek, nagyon rongyosok voltak, s a gúnyos kérdésre, hogy mi az oka rondaságuknak, azt felelték: gyáraink még nincsenek, s míg a magunkéban nem járhatunk, rongyosak leszünk.

Letettük nemzeti öltönyünket, le ősi szokásainkat ezelőtt fél századdal, sőt eljött volt azon idő, hogy szégyenelték némelyek magyarul beszélni, — talán a vigánoban szégyen is volt!

Az ősök szellemei elfordultak gyermekeiktől s bánták, hogy annyi vért ontának érettek; — eljötték a megpróbáltatások napjai, a szellemek feljajdultak látva fajok felébe emelkedni a hantot, mely elföldö egykori nagyságukat. Folyamodának a világ Alkotójához könyörületért, s meghallgattattak. És jöttek követjeik ébresztő szavakkal, jöttek rendre többen. Vért szivók, lábaikat szaggatták a tövisre, de ők nem csüggedve hatoltak előre, csak a célt látva magok előtt. „És könyek nyomára fakadtak a virágok, melyekkel most képeket koszorúztok; a történet följegyezte neveket, tanulmányozzatok azokat híven, mert azon magyar nemes szíveknek köszönitek, hogy őket magyarul dicséret. Áldva legyen az irodalom apostolainak szelleme!

S most eljött a második korszak, a hon azt kívánja, hagyjak fel a fényűzéssel, legyenek külsőleg is magyarok, vedkeztek le az idegen szokásokat, mert addig míg idegen izlésnek tömjéneztek, nem vagyok valódi gyermekei azon ősöknek, kik annyi századokon át oly kitartással védtek számotokra e földet, s nemzeti szokásaikat. Nem az itt a kérdés, mi, hogyan áll? hanem az, hogy a hon mit kíván? s ha azt követeli, hogy zsákban járjatok, szent kötelességek, s a ki ellenkezőt tesz, az kötelességét mellőzi. Magyar ruha, egyszínűség legyen jel-szavunk, s virágozni fog a hon, emelkedni vagyoni állapotunk s ennek alapján szellemi előmenetelünk is. Kézet ide szép leányok, asszonyok! fogadjátok fel, hogy visszatértek elődeink szép izléséhez, s arról le sem mondotok soha.

Egy székely aszszony.

Ujdonságok.

— Ő cs. kir. Apostoli Főlsége f. évi jan. 7-ről kelt legfelsőbb határozatával gróf Mikó Imrénnek az erdélyi múzeum-egylet elnökévé, s gróf Lázár Miklósnak annak elnökévé megválasztását megerősíteni méltóztatott.

fogadtak, fényes főuraik sorába emeltek, s közlekedéssel urokká, fejlődökké választottak, saját székely testvéreiket meg nem nyerheté lelkesült csatlakozásra, sőt éppen nemzete fiának keze által kellett elesnie! De Székely Mózesnek egy vetke volt, mely ezerszeres erényét lenyomta az osztó igazság mérlegében. Ő saját közvetlen nemzete a székelyek ellen fogott fegyvert Báthori István mellett, a fejedelem ellen intézett székely forradalom alkalmával, nagyságára a legelső lépést nemzete véren tette, és a történelem drámai igazságot szolgáltatott felette. A székelyek nyújtának segélyt Ráduly vajdának, s buktatták meg a barcasági csatát; s székely keze által kelle elesnie a nép legnagyobb emberének, és mi több, éppen Katona István keze által, kinek ellenében egykor a szentpáli csata alkalmával legelőbb tűntette ki vitézségét egy ügyes párvíadalban, s ki akkor megátkozván a hőst, azóta folyvást életére tört.

A legnagyobb rémület s kétségbeesés közt volt az egész haza.

Az apróbb fegyveres csapatok, kik itt-ott a várörizeteken hátramaradának, egy szétvagdalt test vonagló tagjai voltak, melyekből az összetartó lélek perezenként mindinkább költözött ki.

A vezérek elhagyva csapataikat elbujdostak, mialatt az országba visszarahant Bástia küldötté fogdosták őket összevissza mindenfelé, hogy Mathusz Alexander és Tóti Janku vérgyönyörének bő táplálékot nyújtsanak.

IV.

Tul a vaskapu havasain a kristály Tömös folyam mentében, regényes kis völgy nyílik nyugatról keletre, melyet itt a Duna nagyszerű medré bűtüz, a folyam középből emelkedő orsói várra, s a partokon elnyúló szerb hegylépcsőzetekre kellemes kilátást engedvén.

Szép és emlékeztető völgy ez, melynek

egyik regényes ágazatát a mehádiai fűrőd alakítja, a melléte elzokogó kristály habu Czernával. Itt vonultak el hajdan Traján diadalmas legiói, elhalmozva a dákok mindazon kincseivel, melyeket a feldult Sarmizegetusa mozaik terméiből összegyűjtöthetnek.

E völgy rettegte az Erdélyvel gyakran viaskodó törökök hadait, mely mintegy folyosója lévén Erdélynek, mindig legelőbb érezte a keleti táborozások súlyát.

Itt a középponton emelkedik egy város, Káransebes, hol regék s hagyományok szerint a számtízott Ovid busongó dalai zengettek egykoron. Ez volt a szenvedő költő charas-edese, melyről örökölte is mostani nevét.

Beszélyünk korában Káransebes Erdély végvára volt, meglehetősen várósszerűség látni el a törökök portyázó hadai ellen. Azonban a kised váracis éppen nem felelt meg azon kívánságoknak, melyek ostrom esetében a védelmezők önfentartására nézve mulhatlanul szükségesek voltak. Káransebes korunkban mondhatni csak egy kised mezőváros, középpontján azon völgynek, mely a Vaskaputól keletre kanyarodva a Dunapartján végződik; a mint emléksztünk e városkát inkább csak egy pár szentegyház, s a katonanövendékek intézete díszesíti; egyébként nem kérédek kinttű épületekkel, nem is léven illetékes vidéke arra, hogy nagyobb város lehessen mindaddig, míg e völgyön át vasut nem vonuland a Dunapart, a mely a dunai kereskedést Erdélyvel közevettesse. Regényünk korában itt egy várcs volt, melynek ma nyoma is alig látszik. Falai régi művek voltak, talán már Ovid látta e rideg mohos kődarabokat; Am e falak jelentékeny ellenség előtt szinte mit sem értek, oly gyengék valának, s csakis azon időkre lehetett számítva, midőn még álgyukkal nem működték az ostromok alatt. A várcsban nem volt egyetlen bástya, melyekről az előnyomuló ellent akadályozni lehessen; azonfelül egy a vár mint a külváros épületei általában zsinoly és

— A kolozsvári kaszinónak folyó január hó 29-ikén délelőtt 11 órakor rendes főlévi közgyűlése léssen, miről a tisztelt részvényesek ezennel értesítenek. Gróf Lázár Miklós igazgató, Mara Miklós jegyző.

— A szép tehetségű s szorgalmas Komáromy Lajos jutalmára szándékoznak előadni a jövő szombatban. A milliomos paraszt! című szindarabot. Remélhető, hogy a közönség nem vonandja meg pártolását a jeles színészről.

— Az első álarozos bál az erdélyi országos múzeum javára mult vasárnap éjjel tartott meg a városi tánczeremben, a melyet szép számú közönség töltött meg. E közhasznú mulatság díszét különösen emel, azt mondhatni ünnepléssé tevő azon körülmény, hogy a társaság tagjai — alig egy pár állam- vagy hadi szolgálatban álló egyén kivételével, — mondhatni kizárólag magyar nemzeti öltözetben jelentek meg, hölgyeink pártáson, magyar váll és szoknyán, a férfiak attila, kerek kalap, szűk nadrág és sarkantyus sarukban. Igen érdekes jelenet volt, s az időtöltés kedélyesen folyt egész éjjelutáni két óráig.

— Az „Allg. Zeitungnak” így írnak Magyarhonból: „Készen kívül tudomásul vette ön a község törvénye fölött Nagyváradon összehívott bizalmi férfiak nyilatkozatát, mely oda megy ki, hogy a tanácskozástól visszatartózkodnak, miután az az országgyűlést illeti. Még ezen adott ürügynél inkább az szolgát a tanácskozás felfüggesztésének okául, hogy a bizalmi férfiak hite szerint ezen tanácskozások nem egyebek üres formázásoknál, mialatt maga a község törvénye felsőbb helyen egy alapján mint részleteiben változatlanul meg van állítva. Nem tudom, hogy ezen szempont mennyire alapos, de arról határozottan biztosíthatom ön, hogy a nemesi rendben levő bizalmi férfiaknál ily nézet uralkodik. Sajnos, hogy Magyarországon hiányzik a bizalom, mire most nagy szükség volna, hogy a kormány s kormányzottak közti viszony ne keserítessék s nehezítessék. Tagadhatlan, hogy az évtizedes kísérletek nem voltak alkalmasak bizalmat gerjeszteni. A nemzeti mozgalom folyvást tart, de a mely még nem nyilatkozik egyebben mint a magyar nemzeti viselet általános használatba vételében, az inkább vagy kevésbé látványos Kazinczy-ünnepekben, s több jelentékeny városok lakói közt oly táncvigalmakra intézett aláírásokban, melyekbe csak nemzeti öltözetben lesz megengedve a belépés stb.

Mi az „Allg. Z.” ezen hireire nézve igen fájálnok, ha azon állításban legkisebb való is volna, hogy a nemzeti viselet általános használatba vétele csak is demonstratio. Így ezen viselet csak időszaki, melynek erkölcsi jelentése nincs. E század első tizedéig soha a magyar le nem veté nemzeti szép ruháját. Ötven évi idegen fényűzés után ideje, hogy azt ne politikai demonstratióból, hanem komoly nemzeti célból öltse fel, s többé le se vesse. Ha a nemzeti viseletet mi magunk is politikai demonstratióknak, s így ideiglenesnek ismernők el, lenevetnénk minket az idegenek, mint a chinaikat az angolok, kik az utóbbiak harczaitat ártatlan fellelt képekkel akarták ijesztetni. A magyar honi egész hivatali kar magyar ruhát visel, azt az egész huszárság, tehát képtelenség azt állítani, hogy a magyar viselet polgári használatba alatt politikai demonstratio lapang. Ez csak a nemzeti ébredés symboluma; csak annyi, hogy a magyar ötven évi tétozás után ismét magyar akar lenni külsőleg is, nemcsak bennsőleg.

Ha pedig tán a német journalistika arra törekszik, hogy agitatói színezettel vádolva nemzeti öltözetünket gyanúsá s botránkoztatni akaróvá tegye, akkor figyelmeztetjük ezen urakat, hogy mi csak a kor szavát örlöttük meg, melyben éppen a németek mentek elől. Mi jól ismerjük azon német viselet fölött folyó nemzeti mozgalmat, melynek élén Mária bajor királyné ő felsége áll, s a mely iránti részvét Ausztriában is terjed a németek közt. Közelebbről bővebben szólnunk erről.

— Debreczenből jan. 11-ről írják a „P.N.”nak: Ma reggel 9 órakor, — az isteni tisztelet végződése után, — a superintendens lakról a szomszéd kis templomba vezetve a főt superintendens a nála összegyűlt espereseket és segédgondnokokat, mely már annyira telve volt az egyházvidékek és egyes egyházak képviselői és más minden rangú hallgatóság által, hogy a hivatalnokok számára is alig maradt egy kis szoros hely. Megjelent e gyűlésre a kormánybiztos is egyenruhában. — Főtisztelendő ur buzgó imával nyitván meg az ülést, előadta, hogy ezen ülés, mely az októberi gyűlés által rendeltetett el, azóta többször betiltatott, s annak megtartása esetében a cs. k. nagyvárad helytartóság őt teszi személyesen felelőssé. Felállott a megyei biztos is, s a magas kormány nevében felszólította h. superintendens urat, hogy a gyűlést oszlassa el, s a gyülekezet, hogy oszolkj el, mire egyhangú volt a válasz: megtartjuk az ülést! Tiszta K. ur felállván, szavakat akart kölcsönözni a gyűlés egyhangulag nyilatkozott akaratainak, de biztos ur közbe vágott, jelentvén, hogy az ő küldetése eddig terjedvén, ezennel távozik, mi meg is történt. A biztos eltávozás után a gyűlés háborítlanul folytatta tárgyalását, s felírást intézett Ő Főlségéhez.

— A hivatalos „Pest-Ofner Ztg.” a jótékony nőegylet által a nemzeti színházban rendezett álarozos bárról megjegyzi, hogy ott több helytelen demonstratio történt. A hivatalos lap különösen „a walzer” lepiszógását s kifutóitását emeli ki.

— A „P. Lloyd” azt hallja Bécsből, hogy felső helyen meg akarják engedni földbírtoki hitelintézetek fölállítását az egyes országokban.

— A magyar Akademia palotájára a budai taksarépénztár választmánya 1859 és 1860-diki jövedelméből 2000 forint ajándékozott, mely összeg az illető pénztárnoknak már kézbesítve van.

— A pesti nemzeti casinó elhatározta, hogy a magyar Akademia alaptőkéjének szaporítására 4000, az akademia házának építésére pedig 2000 forint adand.

— A „Napkelet” című divatlap szerkesztője Vahot Imre megint egy feltűnően szép történeti képpel gazdagította történeti festészetünket, az e téren szerencsés Vizeletti Béla esetje után. E kép ábrázolja Eger várának hős védelmét Dobó, hajtar-sai, s a hős egri nők által 1552-ben. A kik Vizeletti történelmi képeit látták, azokra nézve csak annyit mondhatunk, hogy Eger vár védelme méltó helyet foglal társai mellett. A kép bolti ára 5 forint. De czélszerűbb azt a „Napkelettel együtt rendelni meg, miután az a „Napkelet” előfizetőinek 2 forintért küldetik meg. Ezen lap egész évi ára 8 forint, félre 4. A ki egész évi árát 10 forintra kiegészítve küldi a tulajdonos szerkesztőhöz, az Eger védelmét azonnal megkapja. Lehet a 10 forintot két részletben küldeni meg, s a második részlet beküldetésével a kép azonnal kézbesítetik. A szerkesztő magyar divatképeket adand lapja mellett minden évszakhoz alkalmaszandókat, e fölött ugyancsak Vizelettitől „magyar dalidó 1860”-ban című képmellékletet.

— Bécsből jan. 14-nél írják: Azon hír, hogy a zsidók bírtokképessege némi módosításokkal a birodalmi tanácsban keresztültelt, az előbörzén igen kedvező hangulatot idézett elő, s csak a Rómából érkezett hírekre lankadt ismét e jó hangulat.

— Pestről vett értesülés szerint, az „Idők tanu” cz. politikai lapnak jan. 2-kán négy kávéházban végre hajtott megégetése miatt Zilahy Károly három napi, Csapó Kálmán huszonöt nap fogságra ítéltettek s mindketten a magyar nyelv ügyében történt egyetemi kérelmezés szorgalmazása körül kifejtett közreműködésük tekintetével Buda-Pestől határozatlan időre kiutasítottak. Továbbá Thaly Kálmán, és Benicky Emil huszonöt nap, Cseresnyés István hat nap fogságra ítéltettek. Zilahy és

deszka fedelekkal voltak ellátva, mialtal a felgyújtásnak most könnyebben mint valaha ki voltak téve, kivált miután a hős Báthori István Erdély fejedelme felföldözte azon nagy fontosságu találmányt, mely kivált most a 19-dik század harezáiban mind nagyobb szerepet kezd játszani: a congrevo-röppentyűket.

(Folytatjuk).

Egy est MACAULAY TAMÁS lordnál.

A lapok nemrég hozák tudomásul Babington-Macaulay Tamás lord, a nagy történetíró m. dec. 28-áni halálát. Fájdalmas és mégis gyönyörteli visszaemlékezést szült e gyászír keblemben; egy órára emlékeztetett életemből, olyanra, melyet feledni soha nem fogok; tudatát igen igen sokért nem adnám.

A forradalom viharos napjai letűntek; bajtársaim egy részével én is átéltem a hajtárszéléket, új hazát keresendő idegen földön. Törökönban terjesztém darabig a magyar nyelv s egyebek tudatát, tanításban keresve ideiglenes életmódot, hogy ne kényszerüljek hetenkénti élelem után egy kenyőru szolgálhoz folyamodni; mig Mac. L. James barátom szives meghívásának engedve, atyja egy gazdag londoni bankár házában telepedtem le.

Rendesen elkülönözve szobámban töltém itt az időt, s csak néha-néha James unszolásaira követtem őt a fogadó termekbe, hol hetenkint párszor élénk, jeles emberekkel álló társaság jelent meg.

Egy este szintén nem tudva ellentállni barátom hívásának, lehető legrosszabb kedélyben léptem át a társas terem küszöbét, feltéve, mielőbb odahagyni azt, s addig is elvonva magamat a legtávolabbi asztalhoz, lapozgatni az ott heverő albumokban.

Az első terem öregebb urak, s néhány nő által volt elfoglalva, kik csaknem suttogó hangon beszélgetének; mig a másikkól — az

ifjabb egyének gyűllhelyéből — zongora s dallam hangjai titének fülemhez. Azonban — e második terem küszöbét éppen át lépendő — két idős, egy félreeső asztalka mellett halk beszélgetésben ülő ur voná magára figyelmem, s kérdésenre „lord J... s Macaulay”-t nevezé meg James.

A nélkül, hogy akkor még e név nagyszerű jelentőségét tökéletesen felfogni képes lettem volna, — alig 17 éves ifjú, s gymnasiumi száraz tanulmányokban való nevelve, — vonzerejét mégsem tagadta meg reám nézve, s iparkodtam közelébe jutni az ünneplő férfinak.

Barátom atyja bemutatott neki, s ő beszélgetésbe bocsátkozott velem, hazám s népe felett sokat, igen sokat kérdezve, igen elismerően nyilatkozva mindkettő felett, s rendkívüli otthonosságot tanúsítva történelmünkben.

Órák multak, tűntek el villámgyorsasággal nekem e bájteli társalgás közt; s végre azt kérdé tőlem a lord: „mit óhajtanék én mint jó hazafi, a jelen (1850) körülmények közt, mit tartanék legidővsőnek a honra nézve?”

Rövid s határozott, mint meggyőződés s sugallá, volt válaszom: „csendet, békét” kívánok, s örvendő mosolyt véltem a finom arcon kivenni, elismerőbet reám nézt, mint egy számos társaság zajos elismerése jelei.

Elválásunkkor — a lord hosszabb utazásra volt indulandó — melegen szorította kezemet, s: „you very love your beautiful fatherland” (ön igazán szereti szép hazáját) valának bucsúszavai, melyeket egy elutazásakor küldött látogatójegyben ismét találtam saját kezétől írva.

Ez eset soha nem feledendő, s a nagy ember pár szava engem véghetlen boldoggá tőn, — örökké viszhangzik keblemben. Látjegyet kincs gyanánt őrzöm, s ha valakit e honban, engem illetett mélyen halála, e nagy vesztésé a tudományra nézve.

Béke s áldás poraira! Kh. Ede.

Csapó kiutasítási ítéletre, mely (minthogy a két magyar hazában pestin kívül más egyetem nincsen) tanulmányaik folytatását leltetlenné teszi, főbebezzést jelentettek a magyarországi cs. kir. kormányzósághoz.

— Halmágyi Sándor jelenti, hogy „Pari Rózsák” cím alatt Pesten sajtó alatt levő történelmi beszélyei elháríthatlan akadályok miatt még egy pár hétig nem fognak megjelenni. Tisztelettel kéri tehát mindazokat, a kik tőle műve megrendelést kapott, méltóztatásuk egy kis türelemmel enni. Mihelyt a két kötet elhagyja a sajtót, s a diszpendányol készen lesznek, a szétküldés haladéktalanul fog eszközöltetni. Addig is az előfizetés nyitva marad.

— Szokoly Viktor „Pesti Furcsaságok” cím alatt két kötet képekkel díszített szépfőradalmi munkát ad ki, melyben a pesti életet ismerteti. Az eleven kedélyességéről ismert író ezei vállalatja marcius elején fog szétküldetni. Előfizetni a két kötetre egy új forinttal, bolti ára 2 forint lesz. Az előfizetők névsora közre fog adni, s a könyvek postai úton küldetnek meg. Az előfizetések az íróhoz (Pest Kigő-utca 4 sz.) küldendők.

— Megjelent s minden könyvárusnál kapható: „Az ördög emlékirata” Degré Alajostól, két kötet. Müller Gyula sajtója. Degré egyike lévén legszebb tollú íróinknak, úgy hisszük, elg. figyelmünket az olvasó közönségét újabb munkájának megjelére, hogy attól részvétet meg ne tagadja.

— A „Bad. Landeszeitung” közlelbi száma hivatalosan foglaltatott, mint írják egy cikik miatt, a melyben az mutogatott, hogy a concordatum következei mily károsak az llambéke és a családok nyugalma néve (N. N.)

Nemzeti színház. — Szombaton jan. 14-ken Baráti jutalmára „A zsidó hölgy.” Ferenczi Izabella (Recha) kintölég hangjánál volt valamit Follinus (Eleazar). A jutalmazott (Gilbert) koszorúval tiszteltetett meg, valamint a közönségtől méltán kedvelt Fridrichné (Isabella) virágcsokorral. Pauli (Arnold) szerepét kellemmel énekelte. Egy új operaénekes Marcell (Theobald) méltó figyelmet gerjeszt a bariton hangjával.

Vasárnap 15-ken „A bányarém” írta Vahot Imre. Hétfőn 16-án „Lammermori Lucia”, a czimszerepet Szerdahelyi Nelli játszta, ki szerződöttve lón a társaságnál; Aston lordot Bodorfi hangjának teljes erejével adta. Edgari Pauli tüzelt játszta; Arthur szerepében Szűcs lépett fel, most másodsor e szupadon, most több bátorsággal mint előbb. Raymond szerepét Baráti vitte. Nézők közep számmal.

Kedd 17-én „Keztyű és legyező”, eleven francia vigjáték. Amaliát Priell K. játszta sok kellem és művészetel. Follinusné (Mathilde), Paulay (Lomborg) jól működtek. Tar (Henrich), Simonyi (D'Anglures), Pataki R. (Károli) szerepét játszá. Szép közönség.

Politikái hírek.

— A helyzet tisztulása sokat tesz az, hogy magok a hegyzet felett urkódó férfiak léptek előtérbe. Mialatt a pápai nuntius és a francia császárja közt az újvi üdvözlésváltás jóformán színtelen volt: addig Rómában a francia követ és a pápa közt a legnagyobb fontossággal bíró jelenet ment véghez. Az egyházi államban levő francia hadak főparancsnoka, Goyon tábornok, tisztjei kíséretében, a Vatikánba ment, hivatalos tiszteletét s. sz. atya előtt végzendő. Ő szentsége a trónteremben fogadta a tiszteletet, hol a tábornok következőleg szolt:

„Szent atya! Ujra s mindig azon teljes, hű buzgóssággal járunk az ön kettős, pápai és királyi trónjának számolyához, hogy szentségnek az újv alkalmából mély tiszteletünk és ragaszkodásunk ismételt bizonyosságát ányujtsuk.

„Az alig múlt évben nagy események történtek. Vitéz császáruk parancsára az ő kegyetes tiszteletének szentségét irant világos bizonyossággal itt tartózkodván, nem vehettünk semmi részt ama tetteiben a becsület és hír mezején. E fölött csak annak megfontolása által vigasztalhatjuk és kell magunkat vigasztalunk, hogy szentség szolgálataiban és közelében a katolicizmus becsületmezején állottunk. — Ezek, szent atya! az én jó és derék alárendeltjeim érzelmei, a kiknek tolmácsa lenni szerencsés vagyok. Fogadja szentség az érzelmeiket ugyanazon kegygyel, melylyel bennünket megtisztelni mindenkor méltóztatott.”

Ő szentsége következőleg válaszolt:

„Ha szívünknek minden évben becseseke valának azon szerencse kívánatok, melyeket ön tábornok ur, a sereg ama derék tisztjeinek nevében, kik fölött oly méltán parancsnokol, nekem ányujtott, ez évben, most kétszeresen jól esnek azok, a kivételes helyzet miatt és mivel ön bennünket biztosít, hogy a francia hadosztály a pápai államokban itt a katolicizmus jogainak védelmére tartózkodik. Áldja meg az Ur ezert önt, a hadosztályt és az egész francia hadsereget, valamint amaz emelkedett szívű nemzet minden osztályát. És mig mi meghajlunk Isten előtt, a ki volt, van és lesz mind örökké, aláztos szívvel könyörgünk, hogy kegyelmét és világosságát árasztssa alá gazdagon ama sereg, ama nemzet fenséges fejére, hogy a világosság szövétnékénél biztosan járjon nehéző ösvényén s bizonyos elvek tévetegségét is elismerje, melyek e napokban bizonyos rőpiratban mutatkoztak, melyet a színlés emlékszo b r a n a k s ellenmondásokkal teljes férczműnek méltán bélyegezhetni. Reméljük, vagy inkább meg vagyunk győződve, hogy ő e belátással a rőpiratban foglalt elveket kárhoztatni fogja, s annyal bizonyosabban vagyunk e felől, mivel némi irományok birtokában vagyunk, a melyeket ő felsége hozzánk legközelebb intézni szives volt, s melyek amaz elveket valóban kárhoztatják. És e meggyőződésben kérjük Isten, terjeszse ki áldását a császári, felséges hitves-társa, a császári herceg és egész Franciaországra.”

A párisi kormány hivatalos közlönyének jan. 11-ki száma ő szentségének ezen nyilatkozatát azon észrevétellel közli, hogy e beszéd elmaradt volna, ha ő szentsége Napoleon császár dec. 31-ken kelt iratának már birtokában leendett.

A „Moniteur” szerint ezen irat szövege következő: „Szentségnek dec. 2-án kelt irata engem élénken meg-hatott. En teljes nyíltsággyal felelek arra. Ugy az utolsó háború alatt, mint azután az egyház helyzete engemet a legelevenebben foglalkodtatott. Azon fontos okok közé, melyek engem oly rőpirat békét kötni elhatároztak, bizonyonnyal azon aggodalom is színté, hogy a forradalom nagyobb arányokat fogna venni. „Tényeknek kérihetlen összefüggési rendjök van. Da-csára ragaszkodásomnak a szent székhez, nem kerülhettem ki

bizonyos együttesegséget a nemzeti mozgalommal, a melyet a háború Ausztria ellenében előidézett.

„Miután a béke megkötött, Romagna megnyugtatóására annk közgazgatási külön választását és egy saját kormányzó kinevezését tanácsoltam a pápának.

„A congressus azon ponton áll, hogy összeüljön.

„A hatalmak nem fogják félreismerni a sz. szék elvitáztatlan jogát a legatiók birtokát illetőleg? Mindegyik valószerű, hogy erőszakhoz folyamodni nem akarnak azok meghódítása végett. Mert ez esetben a legatiókat sokáig katonailag kellene megszállani. Egy ily megszállás az olasz nép gyűlöletét és a nagyhatalmak féltékenységét táplálná. Ez annyi volna, mint az izgalom állapotát, a félelmet és iszonyt megörökíteni,

„Mi vala teendő? Különböző egybevetések akadályainak komoly megfontolása után a sz. szék érdekeire néve legmegfelelőbbnek látszik, sajnálattal kell mondanom, a felkelt tartományokat odaadózni.

„Ha a pápa Európa nyugalmaért tartományairól, melyek neki ötven év óta csak zavart szereznek, lemondana s a többiek birtoklására néve biztosítást kívánna: akkor a rend közvetlen helyreállítás nem kétkedem.

„Igy a sz. atya a halás Olaszországnak hosszú békét és a szent széknek az egyházi állam esendes birtoklását fogna biztosítani. Szentség, mint ezt himi szeretem, nem fog csalódní azon érzelmeire néve, a melyek engem lelkesítenek; ön megértendi helyzetem nehézségeit. Ön őszinte szavaimat jóakarattal fogja magyarázni, ha mindarra visszaemlékezük, mit én a katolicus vallásért és annak fenséges fejeért tettem. En itt tartózkodás nélkül adtam elő gondolataimat s ezt a congressus előtt elmulasztatlannak tartottam. Bármire határozza is el magát szentség, kérem önt, higgye, hogy ez az én magamtartásán, melyet irányában mindig tanúsítottam, semmit sem fog változtatni.”

A „Moniteur”-nak e hivatalos közleménye után nem gondolható többé semmi önámítás: Napoleon a Romávi szaktással hajóit háta megett mind elégette; mily mélyre- és messzelhatók-nak kell lenni pedig az ő további terveinek a közelebbi jövőre s különösen Olaszországra néve, midőn e tervek kivitelénél oly kevéssé hiszen több számolhatni Románok pártolására, avagy csak szenvedőleges magartására is, hogy az egész világ előtt odadobja a pápának a keztyűt, s az ekként elvesztett erő elemeit, a protestans Angliára való annál bensőbb támaszkodás által igyekszik kipótolni?

— A párisi hírekingadozók Goyon thk visszahívását illetőleg. Némelyek szerint, ellenparancs következtében, nem hagyna el Rómát. Mások meg tudni akarják, hogy a parancsnokságban Canrobert thnag váltana fel, mig mások ez utóbira diplomaii küldetést biznak, melylyel Rómába küldik. Az „Indépendance” úgy tudja, hogy a tuileriák kabinetje miattál Angliával alkudozik az olasz kérdés szabályozása tárgyában, másfelől iparkodik egyetérténi Ausztriával és egy ultimatumra néve az. atyától kívánandó reformokat illetőleg, Canrobert thnag lenne állítólag ezen ultimatum Rómába vitelével megbizva.

Vaillant thnagnak Mac-Mahon általi helyettesítéséről is van még mindig szó; csak hogy jól értesültek most oda módosítják a dolgot, hogy ezen változás egyelőre elmarad. Vaillant thnag ugyan hírszerint vissza fog térni Franciaországba, azonban elegendően csak egyik, Olaszországban levő osztálytábornok d'Autemarre által fog helyettesítenni.

Báró Thouvenel az új külügyminiszter még el sem foglalta hivatalát, már is jelentik azon első jegyzéket, mely aláírásával a sz. székhez küldetnek. Az új miniszter e jegyzékben határozottabban ismételné a párisi kormányának a praeliminariák megállítása óta tett azon kijelentését, hogy megszálló csapatait Rómából kivonja, ha a sz. szék a francia kormány irányában elfoglalt ellenséges állásához ezentel is ragaszkodnék.

A „Kr. Ztg.” párisi levelezője szerint, Reicheberg gróf egy párisi barátjához intézett levélben aggodalmát fejezte ki a helyzet felett. A levél így végződik: „tout ce pourra bien nous conduire à une nouvelle guerre” (mindez új háborúra vezethet). A „Kr. Ztg.” tudósítói azon hitben vannak, hogy a francia kormány nemcsak belül, hanem kívülről is, új háború által fenyegettetik—vagy talán megfordítva új háborúval fenyeget mást.

Párisban jan. 11-én már is el volt terjedve azon hír, mely szerint a pápa Rómából Gaétába szándékozik, onnan pedig Majorca szigetére, a hol Spanyolország menhelyét ajánlott volna ő szentségének. A császári „Patrie” ellentmond e hírek.

A troyesi-püspök mgr. Coeur és a versailles-i püspök mgr. Mabile körlevelei január 8-ig még csak szűkebb körben valának ismeretesek, miután a körleveleket a lapoknak, mint tudva van, közé tenni nem szabad. Azonban az ultramontan izgatásnak mindkettő ellene van. Mgr. Coeur szorosan különbséget tesz IX. Pius személye és környezete közt. Azt állítja, hogy a pápa személyesen jó szemmel nézi a francia politikát, azonban elhatározásait az „Univers” iskolája dönti el. A püspök kikel ezen lap bitor követeléseit ellen, melyekkel a püspökök tekintélybe akar betolódni, s a meghalt mgr. Parisis szavaira emlékeztet, a ki azt mondá: „Az „Univers” nem kath. institutio.” A troyesi-püspök ezenkívül kétségbe vonja, hogy a püspököknek joga volna a politikai világi dolgokba elegyedni. Azt mondja, ők nem illetékesek e kérdésekben. „Nous ne sommes un peu compétons que pour ce qui regarde les intérêts éternels” — ez mondatik szóról szóra a pástori levélben, mely erőlyes kárhoztatásával végződik a püspökök által újabban megkezdett izgatásnak. — Így írják legalább a párisi tudósítók. — Hasonló értelemben van szerkesztve a versailles-i püspök pástori körlevele is, a kire néve érdekes tudni, hogy mgr. Mabile hajdan egyike volt az Univers párt legbuzgóbb híveinek. Hirszerint a marseillesi érsek mgr. Mazenod volt az első francia főpap, a ki az ismeretes rőpirat ellen először emelt szót.

A „Courrier du Dimanche” egyik madridi tudósítása, mint Spanyolországban jellemző körülményt emeli ki, hogy a „La Pape et le Congrès” rőpirat a madridi lapoknak csaknem egyhangú helyeslésével találkozott, és valamennyi szerkesztőség által meg nem csonkított fordításban közöltetett.

A „Nat. Ztg.”-nak írják Párisból:

„Biztos hallomás szerint Billault ur a belügyminiszter a főnökökhöz egy körlevelet intézett, melyben felszólítja azokat, hogy a clericalis párt által kezdett izgatás ellen egész erőlyel lépjenek fel. Ezen miniszteri kibocsátványban nagy

nyomatékkal van kiemelve az egyháznak az állam alá rendeltetése, s ki van fejtve, hogy ezen elvet a jelen körülmények köz hatályosan fenn kell tartani.”

— London, jan. 12. A „Morning Post” jelenti, hogy Anglia a pápának nem biztosítja birtokait. A hatalmaknak Közép-Olaszthonnak Piemont-hoz csatolását ajánlotta. Ha azonban egy közép-olaszországi királyság állítatnék fel, azon esetre azt kötötte ki, hogy ott egyik nagyhatalom uralkodó házabeli család tag se uralkodhassék.

London, jan. 11. A „Times” hétfői számának egyik vezércikkében kifejti, mikép már m. évi augusztusban, midőn a zürichi értekezletnek nehézségek merültek fel, Angolország-nak egy a nyugati hatalmasságok közti különös egyességre vonatkozó javaslat tétetett, a közép-olaszországi viszonyok szabályozása végett. Walewski gróf már akkor beadta lemondását; azt azonban ismét visszavette, egy oly „Moniteur” cikik miatt, mely az olasz hercegek mellett nyilatkozott. Az eziranti alkudozások ujrafelvételé képi Cowley lord jelen utazásának célját. Cowley lord semmi szerződést nem hozott javaslata; hanem csupán a többi hatalmasságokkal, közös alkudozások alapjai iránt létezett egyetértés. A „Times” óhajja ugyan az Angol- s Franciaország közti egyetértést; azonban azt kívánja, hogy ez utóbbi hatalmasság Olaszországban elszigetelve működjék.

Az „Observer” közel jövőben Olaszországban háborút, és Közép-Olaszország függetlenségének hivatalos elismerését látja.

A „Globe” írja: Ha „az ancion regimé” győz vala Európában s Franciaország magát avval azonosítja vala: a Walewski ház nem csak régi címeit kapta volna vissza Lengyelországban, hanem a „Gothai almanach” második részében is helyet nyert volna. Más szóval: Walewski k. lelép, mivel III. Napoleon mind határozottabban a haladás ösvényére lép. Általában úgy tetszik, teljesül a régi jóslat, hogy 1860 „annus mirabilis” lesz, mely Franciaország politikai viszonyaiban nevezetes fordulatot idézhet elő.

— Az „Allg. Ztg.” egyik turini tudósítása szerint Victor Emánuel király az újvi üdvözlésváltás alkalmával (a mi eddig hivatalosan titkolva volt) mégis teit nyilatkozatokat, melyek annál nagyobb érdekűek, minthogy a király, ki az ős udvari etikettet régtől rőltte, ily alkalmakkor egész bizalmasan ki szokta mondani gondolatait. Midőn a senatus elnöke marquis Alfieri di Sostegno-nak üdvözlésvál választott, következőleg fejezte ki magát: „Ha a mult évi események komolyak voltak, a jövő évbeliek még komolyabbak lehetnek.” Közép-Olaszország helyzetére is áttért volt, mely alkalommal a király oly erőlyes kifejezéseket használt, hogy igen könnyen meggyőződhetett bár ki is, miszerint Victor Emánuel el van határozva nem engedni többé megától elragadtatni e tartományokat.

Közép-Olaszországban azon szilárd meggyőződésben élnek, hogy Róma osztrák és nápolyi zsoldosokkal csinyt fog kísérelni Romagna gyors meghódítására. A „Nord”-nak erre vonatkozólag Livornóból jan. 6-ikáról távirját: Hiteles tény, hogy a pápai egyenruhába öltözötték zászlóaljanként mennek át a határon, (hol?) hogy a pápai sereggel egyesüljenek. Ezen ténnyen nyílt megsértést látják a be nem avatkozási kötelezettségnek, melyet Ausztria Franciaországgal szemben magára vállalt.

Hirszerint a Lombardiában levő francia hadsereg 100,000 főre fog emelteni, egy piemonti lap tudni akarja, hogy a francia kormány a szárdot sürgetné hadi készületeinek gyorsítására, hogy minden jövőbeli viszonfságokra készen állhasson. Egyszersmind írják azt is, hogy Farini mindjárt a híres rőpirat megjelente után annak 12 példányát vette Napoleon hg levelével, melyben ez utóbbi jelenti, hogy azon irat Napoleon császárnak igazi politikáját fejt ki az olasz kérdésre néve, valamint azt is, hogy a romagnai kormány a szárd kormány kezessége mellett 10 millió lírányi kölcsönt kötött két kereskedő házzal.

— Egy porosz miniszteri lap nyilvánítja a maga véleményét az olasz kérdésben. Legjobb megoldásnak tartaná a letett hercegek visszahelyezését, azonban őszintén elismeri annak lehetlenségét, s a Szárdiánba keblezés mellett nyilatkozik, mely szerint se Franciaországra, se Ausztriára néve nem járna veszélylyel. A porosz lap csupán attól tart, hogy az annexio hajtórést talál szenvedni, bizonyos kabinetnek egy új e truriai királyság mellett már megállapított eszméi miatt, mely megoldást a porosz lap legrosszabbnak tart valamennyi közt, miután az új királyság szükségképpen Franciaországtól fogna függeni, s e függettségbe bele fogna vonni még Szárdiánt is.

Berlin, jan. 12. A kormányzó herceg személyesen nyitotta meg az országgyűlést. A trónbeszéd az ország kedvező pénzügyi helyzetét kiemeli. Emli, hogy Poroszország kész a congressusra képviselőt küldeni. Emli az országos alkotmányon teendő reformok iránt többoldalról nyilatkozó kívánatokat. — Poroszország arra törekszik, hogy a dán korona alatt levő hercegségek biztosított alkotmányt nyerjenek. Végül a trónbeszéd új törvényjavaslatokat s a hadsereg szerkeztében változtatásokat ígér.

— Madrid, jan. 7. Egy távirai sürgöny szerint a spanyolok folytatván Tetuán fele nyomulásokat, f. hó 4-én a negrói válgzben 2000 lovas és 2000 gyalog mór által megtámadattak. A spanyol tüzérségnek sikerült az ellenség tüzelését megszüntetnie. A spanyol sereghől 5 katoná meledotett s 19 megsebesült.

Ujabbak. — A jan. 13-ki „Daily News” szerint lord Cowleynak Londonba utazása semmi külön küldetéssel sem volt egybekötve; célja csupán az Anglia és Franciaország közti barátság megszilárdítása volt.

A „Morning-Post”-nak 12-én táviratilag jelentett közleménye megcofálja mindazon korábbi híreket, melyek l. Cowley küldetését meghiusultnak jelölték. A távirai sürgöny „egy angol-francia kereskedelmi szerződésnek kölcsönös elnök széles alapján leendő megkötéséről” értesít. „Franciaország kétségkívül Angolországna a maga politikájához való csatlakozását ezen szerződés által nyerte meg, a melyben valószínűleg számos francia védmag fog feloldoztatni. A két tengeri hatalomnak összeköttetése most már valóban tartóssá lehet, mint-

hogy az érdekekre van alapítva, melyek Angliára nézve irányadók. E naptól fogva talán egy új korszak kezdődik Európa történelmében. A kereskedelmi szerződés részletei még bevárának, hogy annak egész horderejét meg lehessen ítélni. Ez idő szerint az a brit kabinetre nézve rendkívül fontos, midőn az angol minisztereknek nem sokára a parlament előtt kell megjelenniük, — fontos e szerződés létrehozatala főleg az öreg Palmerstonra nézve, a ki a nemzet általános bizalmatlansága közepette folyvást a francia szövetséges iránti bizalmatlól volt áthatva.

A „Nord“ ismételtén állítja, hogy a congressussal általában felhagytak, hogy ellenben Franciaország és Anglia egy jegyzőkönyvet fognának megállapítani, melyet a legtöbb hatalmasság valószínűleg azonnal elfogadna, míg Ausztria és a pápa részére a későbbi hozzájárulás nyitva fogna maradni. Így állapított meg, azt mondja a „Nord“, Görögország és Belgium függetlensége, valamint az új dán trónörökületi rend, s így fognának eljárni most is. — Hogy Franciaország legújabb javaslatai Olaszországban minden restaurációt és beavatkozást kizárnak, arról nem kételkedik többé senki; ellenben olyanok mindig vannak, a kik azt állítják, hogy nemcsak valamennyi közép-olaszországi területeken, hanem Savoyában is általános szavazás fog végbemenni, s a jövődöbéli uralkodás fölött az fog végérvényesen határozni.

Lord Cowley Londonból követi helyére ismét visszatért, hol a császárral hosszú értekezés után a diplomatai körökben igen megelégedetten nyilatkozott. Az egyezmény tehát a két nyugati hatalom közt megvan, a mi azonban csak kiindulási pontokat akar nyujtani a többi nagyhatalmakkal alkudozásokra, melyeknek beelevezése már bevárando.

Az „Ind. belge“ közli, — de csak mint hírt közli, mit maga sem hisz: — Orosz- és Poroszország abban egyeztek meg, hogy a congressus összejövetelét sürgetessék, sőt maguk híják azt össze Frankfurtba, Angol- és Franciaországot is felszólítván, s ha meg nem jelenének, nélkülük is tartásuk meg. Mindenesetre Oroszország állása az orosz kérdéshez még folyvást titok. Maga Sándor csár kedvetlenül vette volna a francia röpírat megjelenését; de az orosz lapok mind a napoleoni politika

mellett szólnak. A dolgok jelen állásában a congressus egybeülése ugyan nem lehetetlen, de csak azon esetben, hogyha Francia- és Angolország közt folyamatban levő egyezményt a hatalmasságok többsége is javallja. Azonban ha ez nem talál megöröztönni, úgy minden további combinatio is megszűnik s nem marad egyéb hátra, mint várni az eseményeket, hogy azokat tudásul vegyűk, a helyett, hogy azokat előre kiszámítani akarnók.

Bern, jan. 13. Mint mondják, Franciaország azon esetre, ha Savoyát megvonná, hajlandó lenne a semlegesített savoyai tartományokat Svájcznak átengedni.

Az egész erkölcsi forrongás közepett, mely Párisban uralkodik, az „Independance“ szerint folyvást nagy a nyugalom a magas kormánykörökben. Egy híres bankárnak, a ki a jelen válság közepett a hitel anyagi helyzetén nyugtalankodott, azt felelték volna ezen magas körökben: „Ez a válság még semmi, — majd akkor fog az igazi megkezdődni, ha Törökország feloszlik. — Maga a császár derültebb mint valaha, alkalmasint mert angol frigyessénel jó rendben van a szénája.

A „Kreuzzeitung“nak Párisból jan. 9-ről írják: „A császár elhatározta, az ujjonc-illetéket 80,000-ról 100,000 főre emelni. E hír is okozta az árfolyam süllyedését a mai börzén.

A „Patrie“ legújabb kiütő betűkkel jelenti, hogy Canrobert tñagy nem máshová mint Nancyba, katonai kormánykerületének székhelyére indul jan. 12-kén.

Bécsből írják, mint nagy figyelmet érdemlő jelenséget a tuileriák mostani politikájának, a közép- és felsőolaszországi helyőrségek bekövetkezendő erősítését. Ezelőtt két hónappal pedig az által akarták a napoleoni titkos diplomacia magán terveit elősegíteni, hogy ez év kezdetével visszavonják nagyrészt az Olaszországban állomásozó hadsapatokat. Már megérkeztek volt a visszaindulási parancsok a Lombardiában levő mérnök-, utászapatok, és a tüzérség egy részére nézve, midőn azok, mint fülhivatalos párisi tudósítások is bevallják, karácson tájatt visszavonattak. Akkor készültek előre a napoleoni politika nagy fordulatára, mi Walewskzi gr. visszalépése által mindenki előtt világos.

Velenczében — mint a „Wdr“nek írják — egy mást éri a sok demonstratio, dacára a számos megintésnek és

fogdosásnak. A kellemes élvezetekről visszariasztják a csendes és békés polgárokat. Az egykor oly híres farsang nénán kezdődött, és valószínűleg így fog végződni is. A színházi látogatók csak azért jelennek meg az illető pénztárnál, hogy forintot lefizessék, s ismét eltávoznak. Az asszonyok is hasonlóképp cselekednek, kiket aztán a színház előtt egy: „brave, c'est va bene“ által megdicsérnek. A ruházatban is bizonyos rendet követnek, s egy világos színű öltönyben levő nőt nyilvánosan figyelmeltették: nem tudja-e, hogy most a gyászruh. jobban illenék?

Milanoból írják: „Az itteni lapokban folyvást nagy izgatottság uralkodik a választások miatt. A lapok száma 28-ra megy. A helyzet már aggasztó kezdett lenni, de a párisi röpírat fordulatot idézett elő, a mennyiben a velencei kivándorlottak, kik a lakosság legnyugtalanabb részét teszik, mos erősen meg vannak győződve a felől, hogy a háboru, elkerülhetlen.

Páris, jan. 12. Metternich hg jelen volt a tegnapi bálban a tuileriákban. A börzén azt beszélik, hogy Antonelli bibornok beadta lemondását, és hogy a congressus febr. 15-kén összeül.

London, jan. 11. Itteni lapok egy párisi levelezése szerint Franciaország egy collectív-jegyzéket javasolt volna, melyben kimondatnék, hogy a noninterventio megsértése ladecetnek tekintetik. Anglia e javaslatot elutasította.

Urbéri kárpótlás-tőke utalványozás.

A szásvárosi cs. kir. mtsznel Nalaczi Rakhely, Lukts Ferenczének hosdói, bunyillai, gyulári, szodoholi b. u. 796 ft., 3526 ft. kh. — Lukats Ferencznek demsus-skeji, pojeny, kis-csulai, retyefalvi, volyora, bukovai, jovaltseli, páropesterei b. u. 8305 ft. k. 1941 ft. kh. utalv. Bjn. január 15. Ti. márcz. 15. 1860.

Bécsi börze. Jan. 14-kén: Nemzeti kölcsön 78.70. pft — Metalliques 5 pcentes 72.05. Urbéri papírok: magyar 72.25. erdélyi 70. — Bankrészvény 868. Korona 17.48. Cs. k. arany 6.09. Ezüst 126.75.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(847)
Sz. 745—60. 1860.

Hirdetmény.

A bábakodásbani oktatás a nagy-szebeni s a kolozsvári tanintézetekben kezdődik jelen év márczius 1-én.

A tanulóknak főlvétele történik Kolozsvárt cs. k. igazgató Dr. Szabónál és N.-Szebenben cs. k. tan r Dr. Mikulicznál (Sarkantyú utca 360 szám.)

Nagy-Szeben, jan. 12-én, 1860. Az erdélyi cs. k. helytartóságtól.

(850)
A kolozsvári városi del. cs. k. kerületi törvényszék ezennel közhírré teszi, hogy Eichheim Lajos hagyaték-hitelezőinek kérelme folytán egy. annak hagyatékát képező, 80 pft-ra becsült violoncello rögtöni fizetés feltételével f. é. febr. 8-dikán d. e. 9 órakor a cs. k. ker. törv. 4. számú szobájában nyilvános árverés alá fog bocsátatni.

Erről azon megjegyzéssel tétetik értesítés, hogy az árverés után azonnal a bejelentett követelés kielégítése, s a bevett árverési pénz elosztása fog eszközöltetni.

Kolozsvárt, jan. 12-én 1860. A cs. k. kerületi törvényszéktől.

NEM HIVATALOS.

(848)
Ő cs. k. Apostoli Felsége, miut már a „Wiener Zeitung“ 1853. május 20-ki számában közhírré téve lön, legkegyelmesebben megparancsolni méltóztatott, hogy a cs. kir. lotto-jövedéki igazgatóság által Bécsben

PÉNZ-LOTTERIÁK

rendeztessenek, melyek tisztja jövedelme kizárólag közhasznu célokra van szánva. Ezen legfelsőbb parancshoz képest a cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság ezen jótékony vállalatok sorában immár az ötödiket egy

NAGYPÉNZ-LOTTERIÁVAL

nyitja meg.

Ezen lotteria jövedelme Ő cs. k. apostoli Felsége legkegyelmesebb parancsa folytán egyik felében a stájerországi, karantáni és krajnai elmebetegék számára fölláltatandó országos tébolyda építésére és a klagenfurti süketnémák-intézetének fölségelésére, másik felében pedig a Póstyében fölláltatandó katonai fődőház építésére van szánva.

Azon előnyök, melyeket a játéktér s a sorsjegy-vevőknek nyujt, igen telemek, minthogy a községnek nyeresiményül

300,000 ausztriai értékű forint

ajánlatik, még pedig nagy részt igen nevezetes összegekben

s minthogy tébolyodott, vagy a hallástól megfosztott és szava-vesztett fölötté szerencsétlen embertársainknak szomorú állapotukban fölségelése, nemkülönben a hazárd véreket vagy a farsadmas háboruban egészségüket áldozott vitéz harcosoknak nyujtott gyógysegély forog kérdésben, a cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság, mely az általa jótékony célokra létesített ilyen korábbi vállalatoknál minden oldalról a legkészebb gyámolításra talált, bizton reményli, hogy ezen új vállalata is, melynek célja oly fölötté jótékony, szíves részvétnek fog örvendeni.

A cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság.

Bécsben, dec. 30-án, 1859.

Schrank Frigyes,

Báró Spaun József,

cs. k. kormánytanácsos és lotto-igazgató segéd.

(834)

Wertheim F. és Wiese urak

tűzvéssz és betörés ellen bizos szekrényeiknek cs. k. szabadalommal ellátott első gyárába Bécsben. Lajbach, 8. december 1859.

Folyó hó 1-sőjén erős ablaki vasrostélyok kifizetése után irodamba tolvajok hatoltak be, a kik megkísérték vaseszközökkel feltörni az önöktől 1857-ben vett szekrényt. E szekrényben készpénz és jelentékeny értékű papírok voltak elzárva, s csak az önöktől vett szekrény derék szerkezetének köszönhetően, hogy a merénylet nem sikerült, s az abban levő vagyon megmentetett.

Az önök gyártmányának hasznossága, ilyen példák felmutatása mellett, nem szorul további ajánlatra. Tisztelettel vagyok

Gregorits József,

szállítványozási és bizottmányi ügynök.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVTOMDÁJA. (Belső farkasutca 74 sz.)

(832)

Cs. kir. kizárólagos szabadalommal ellátott

Anatherin-szájviz

egy üvegse 1 ft 40 kr o. é.

Cs. k. kiz. szabad.

ANATHERIN-FOGPÉP

egy porcellán-adag 1 ft 23 kr o. é.

FOG-OLOM

egy tégely 2 ft 10 kr o. é.

Növényi fogpor

egy iskaltulya 63 kr o. é.

Ajánlja Popp J. G. fogorvos Bécsben.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszerész. Tordán: Wolff gyógyszerész. Szebenben: Zöhrer és Müller gyógyszerész. Brassóban: Hoffmann J. Károly-Fehérvárt: Ruff J. egesvárt: Misselbacher J. M. Beszterczen: Die rich és Fleischer. Dézen: Kremer S. Dézen: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzsela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Fogarasi D. Balásfalván: Kovrig T. Szásvároson: Specht és Leonhardt J. Debrecezen: Bezler gyógyszerész.

(843)

Ajánlkozás.

Alóltirt a t. cz. birtokos urakkal tudatja, miszerént az urbíri kárpótlás dolgába száz conv. forinttól számítandó tízenöt conv. krajczár jutalomért az urbarialis directionál a kárpótlási tőkék- és kamatoknak, a küldendő törvényes felhatalmazások mellett leendő kirendelésére a szükséges lépéseket megteszi, s a kirendelt tőkék- és kamatok a hová kívántatik a diligencia által pontosan elküldi.

Az alóltirhoz czimzett bérmentes levelek Nagy-Szebenbe a nagy piacon levő 326. számú házhoz utasítandók.

Kovács Lőrincz,

adószámító a Szebenben székelő fő finánc-directionnak adó osztálya mellett.

(849)

(1—3)

Gróf TOLDALAGI MIHÁLY-nak örök áron eladandók a következő birtokok:

1) Záhon, két curialis, lakó- és gazdasági épületekkel, 405 hold szántó- és kaszáló, 32 hold erdő, 3 kövü lisztelő malom, 6 hold rét a malom mellett, nádasoknak, tónak, korsmalási jognak 1/6-része 3 kurialista. — 2) O-Tupliczán 3 egész s 1/3 telek. — 3) Balai. — 4) Aknai. — 5) Csögi rész jószágai; mindenikben korsmalási jog. — 6) Fülpesen 12 hold erdő. — 7) Nádason két darab erdő. — 8) Marosvásárhelyen a) a poklos utcában éppen a piacon egy ház, b) a szent-György utcában, a piac közleében egy szép nagy telek lakházakkal s mellék épületekkel.

Bővebb értesítést e javakra vonatkozólag adhat Marosvásárhelyt Dobolyi Sándor, ki az örök eladás végrehajtására szükséges föhatalmazással is el van látva.

(846)

(2—3)

A kolozsvári kivált. kereskedői t. rsulat tanodájában a két elemi osztály tanítójának álló-

(2—2)

(842)

(3—3)

Haszonbéri hirdetmény.

Iktári gróf Bethlen Domokos ur bögzői jószágá helyben levő terjedelmes szántókkal, kaszálókkal, a küküllő vizén levő négykövü lisztelő malommal, s ezen fő jószágához tartozó több helységekben levő birtokrészekkel, és fogadóval, jövő mártius hóban több évekre haszonbérbe adandó.

Ugyan gróf Bethlen Domokos ur Csik-Székben Szent Király, Csátoszej, és Szent-Simon helységeben levő birtokai, szántókkal, kaszálókkal, és az Olt vizén levő négykövü lisztelő malommal együtt, jövő április haván kezdve több évekre haszonbérbe adandó. Mindkét haszonbérlet iránt utasi ást adnak Sz.-Udvárhelyen Sándor Ignác, M.-Vásárhelyt Jakab János ügyvéd urak.

(782)

(7—12)

Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

Steier fűnédv

mell betegeknek.

Mindig frís minőségben kapható: Kolozsvárt: Kozák Eduárd, Szebenben: Zöhrer J. F. Brassóban: Hoffman J., Segesvárt: Misselbacher G. W., Beszterczen: Kolp Fr. és társa. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi D., Dézen: Szathmári P. uraknál.

Egy üveg ára 50 kr ezüstben, vagy 87 kr uj pénzben.